

Treningsprogram – nattflygingsrettighet

Versjon 1.0 – 01.04.2019

Treningsprogram nattflygingsrettighet..... 3

1.0 Innledning	3
1.1 Om treningsprogrammet	3
1.2 Definisjoner og forkortelser	3
1.3 System for revisjoner og rettelser	3
1.4 Revisjonsliste	4
2.0 Om kurset.....	5
2.1 Kursets formål.....	5
2.2 Opptakskrav	5
2.3 Erfaringskrav og godskrivning av annen kompetanse	5
2.4 Kursets struktur og integrering av praktisk og teoretisk undervisning.....	6
2.5 Overføring fra annen flyskole.....	6
3.0 Pensum og læringsmål til Nattflygingsrettighet.....	7
3.1 Om kurset	7
3.2 Teoretiske emner	7
4.0 Praktiske leksjoner Nattflygingsrettighet	8
4.1 Leksjonsoversikt Nattflygingsrettighet	8
5.0 Progresjon og tilbakemelding	19
5.1 Krav til flygeferdigheter	19
5.2 Karakterskala for bedømmelse av elevens ferdigheter – absolutt	19
5.3 Samlet vurdering av elevens progresjon for en flygeleksjon – relativ.....	20
5.4 Progresjonssjekker underveis.....	20
5.5 Solosjekk.....	20
5.6 Avsluttende skolesjekk	20

1.0 Innledning

1.1 Om treningsprogrammet

Dette treningsprogrammet er utgitt av Norges Luftsportforbund (NLF) Motorflyseksjonen. Sammen med *organisasjonshåndbok*, *treningshåndbok* og de øvrige *treningsprogrammene* som den enkelte motorflyskole til enhver tid benytter, utgjør dette treningsprogrammet NLF Motorflyseksjonens skolehåndbok.

Skolehåndboken er NLFs eiendom og kan kun benyttes av flyklubber som til enhver tid er tilsluttet NLF. Kopiering av hele eller deler av skolehåndbokens innhold er ikke tillatt uten NLFs skriftlige samtykke.

Treningsprogrammet innfrir kravene i forskrift om sertifisering av besetningsmedlemmer (BSL C 1-1), herunder forordning (EU) nr. 1178/2011 vedlegg I (Part-FCL) og vedlegg VIII (Part-DTO) for flyskoler som driver på basis av egenerklæring (DTO – «declared training organisation»).

Strukturen i treningsprogrammene er tilpasset kravene AMC1 DTO.GEN.230. Der det er relevant, er det medtatt referanse til aktuelle lover, forskrifter, forordninger og annet regelverk. For veiledningsformål benytter skolehåndboken samme eller tilsvarende ordlyd og formuleringer på norsk som det felleseuropeiske regelverket på engelsk. Det er likevel det til enhver tid gjeldende regelverkets *engelske ordlyd* som er rettslig forpliktende for flyskolene, se referansene som er angitt i teksten.

1.2 Definisjoner og forkortelser

Aktuelle definisjoner og forkortelser finnes i *Organisasjonshåndbok – DTO*, kapittel 1.2.

1.3 System for revisjoner og rettelser

System for revisjoner og forkortelser framkommer av *Organisasjonshåndbok – DTO*, kapittel 1.5.

1.4 Revisjonsliste

Versjon	Dato	Endring
1.0	01.04.2019	Opprinnelig

Versjon	Forberedt av	Kontrollert av	Godkjent av
1.0	Stian Kultorp (sign)	Harald Orlien (sign)	John Eirik Laupsa (sign)

2.0 Om kurset

2.1 Kursets formål

[FCL.810, AMC1 DTO.GEN.230 (a) (1)]

Kursets formål er å gi eleven den nødvendige kompetanse som kreves for å operere et fly sikkert og effektivt i henhold til de visuelle flygeregler (VFR) om natten.

Natt defineres som tiden når senter av solskiven står mer enn 6 grader under horisonten.

2.2 Opptakskrav

[AMC1 DTO.GEN.230 (a) (2), FCL.810 (a) (2)]

For å starte på kurset til skal kandidaten være innehaver av LAPL eller PPL(A), eller ha fullført kurs til LAPL eller PPL(A).

En kandidat med PPL(A) skal gjennomføre leksjon 5 til 8 av treningsprogrammet.

En kandidat med LAPL(A) skal gjennomføre treningsprogrammets alle leksjoner, dette for å tilfredsstille kravet om å ha gjennomført instrumentdelen av treningsprogrammet til PPL(A) før han/hun påbegynner treningen i flyging om natten.

2.3 Erfaringskrav og godskriving av annen kompetanse

[AMC1 DTO.GEN.230 (a) (2), FCL.810 (a) (1), FCL.810 (a) (3)]

En kandidat som søker om utstedelse av rettighet til å fly VFR om natten skal ha gjennomført kurs ved en ATO eller DTO som omfatter:

- (1) teoriundervisning
- (2) 5 timer flyging om natten med relevant kategori luftfartøy, inkludert;
  - minimum 3 timer instruksjonsflyging med instruktør, inkludert minst 1 time navigasjonsflygetid med en navigasjonsflygning på minimum 50 km (27 nm)
  - 5 solo avganger og «full-stop»-landinger.

Om en kandidat er innehaver av rettighet på både SEP(land) og TMG kan denne treningen gjennomføres på én av klassene, eller kombineres på begge.

En kandidat til nattflygingsrettighet med LAPL(A) må gjennomføre treningskravet for instrumentflyging til PPL(A) før gjennomføring av instruksjonsflyging om natten.

2.4 Kursets struktur og integrering av praktisk og teoretisk undervisning.

[AMC1 DTO.GEN.230 (a) (6)]

Treningsprogrammet til natt består av en teoretisk del og en praktisk del bestående av 5 timer flygetrening fordelt på instruksjonsflyging med instruktør og flyging alene, også omtalt som solo.

Teoretisk del gjennomføres ved selvstudie av relevant treningsmateriale utarbeidet av flyskolen samt innlevering av flervalgsoppgave til skolen hvor kandidaten er elev. Alternativt kan eleven gjennomføre tilsvarende teorikurs ved annen flyskole. I så fall oversendes kursbevis til skolesjef.

NLF anbefaler at flyskolene legger til rette slik at den teoretiske delen gjennomføres før den praktisk delen.

Teoretisk del skal være gjennomført før soloflyging.

Praktisk del gjennomføres ved instruksjonsflyging med instruktør, og avsluttes med en skolesjekk bestående av navigasjonstur på minimum 27 nm (50 km), og 5 solo avganger og full-stop landinger.

2.5 Overføring fra annen flyskole

[AMC1 DTO.GEN.230 (a) (2)]

En elev som har påbegynt treningsprogram til natt og ønsker å bytte til en annen flyskole (ATO/DTO) i en EASA-medlemsstat skal anmode den tidligere flyskolen om å overføre relevant elevdokumentasjon/progresjonsrapport som angitt i DTO.GEN.220 til den nye flyskolen. Skolesjefen ved tidligere lærested skal utforme en attest som beskriver kandidatens trening, progresjon og en bekreftelse på at alle økonomiske forhold er avsluttet. Denne attesten skal vedlegges treningsdokumentasjon og forelegges skolesjef ved nytt lærested før treningen videreføres.

3.0 Pensum og læringsmål til nattflygingsrettighet

3.1 Om kurset

[AMC1 DTO.GEN.230 (a) (3)]

Kapittel 3.2 inneholder en beskrivelse av teoretiske emner som eleven skal ha kunnskaper om. Kapitlet inkluderer også målsetningen for hver øvelse.

Alle flygeøvelser som skal utføres i løpet av kurset til natt fremkommer i kapittel 4.

Regelverket krever minimum 5 timer flygeinstruksjon om natten (det vil si på en tid av døgnet når senter av solskiven står mer enn 6 grader under horisonten) for utstedelse av nattflygingsrettighet. NLF har med bakgrunn i dette utarbeidet et praktisk flyprogram bestående av 8 leksjoner for at eleven skal tilegne seg ønsket kompetansenivå innenfor øvelsene.

For kandidater med LAPL(A) skal alle 8 leksjonene gjennomføres, for kandidater med PPL(A) skal minimum leksjon 5–8 gjennomføres.

Flyprogrammet som helhet er å finne i kapittel 4.

3.2 Teoretiske emner

[AMC1 DTO.GEN.230 (a) (3)]

Teoretiske emner for nattflygingsrettighet	
Mål:	Å tilegne kunnskap om følgende emner:
Flygeøvelser:	<ul style="list-style-type: none"> (A) Værminima for VFR-flyging om natten. (B) Regler for flygekontroll og lufttrafikkjeneste om natten (C) Regler for flyplass til bruk om natten, inkludert oppstillingsplasser og taksebaner, rullebaner og hinderbelysning. (D) Krav til utvendig belysning av fly og annet regelverk for å forhindre kollisjon. (E) Fysiologiske forhold som påvirker nattsynet og orienteringsevnen om natten. (F) Potensielle farer for desorientering ved flyging om natten. (G) Meteorologiske forhold- og potensielle farer ved endringer i været om natten. Herunder også fare for isingsforhold. (H) Instrumentsystemer i flyet, funksjoner og mulige feilkilder. (I) Instrumentbelysning og øvrig belysning i flyet. (J) Valg av kart og avmerking av rute. (K) VFR-navigasjon om natten. (L) Radionavigasjon og bruk av GNSS. (M) Planlegging: Rutevalg og sikker høyde.
Forventet ferdighetsnivå:	Å demonstrere kunnskap om og kunne gjøre rede for de teoretiske emnene relatert til flyging om natten.

4.0 Praktiske leksjoner nattflygingsrettighet

4.1 Leksjonsoversikt nattflygingsrettighet

[AMC1 DTO.GEN.230(a)(4)]

Dette kapitlet inneholder en oversikt over alle de praktiske leksjonene i treningsprogrammet til rettighet for å fly VFR om natten. Programmet består av 8 leksjoner og er utarbeidet for å dekke flygetid og øvelser i henhold til FCL.810 som kreves for utstedelse av rettighet til å fly VFR natt.

Leksjons- og progresjonsoversikt er inkludert i NLFs elektroniske versjon av skoleprogrammet. For skoler som foretrekker et papirbasert system anbefaler NLF å skrive ut leksjonene i dette kapitlet og benytte dette sammen med flygetidslogg i skolehåndbokens vedlegg VI.

Leksjon 1 Instrumentflyging – grunnleggende instrumentflyging 1

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:15
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Utilfredsstillende	Svak	God	Meget god
--------------------	--------------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
1.1	Inspeksjon før avgang	2						
1.2	Gjennomgang av instrumenter	2						
1.3	Oppstart	2						
1.4	Taksing – instrumentsjekk	2						
1.5	Motorprøve	2						
1.6	Normal avgang og utflyging	2						
1.7	Horisontal flyging – Høydehold	1						
1.8	Horisontal flyging – Retningskontroll	1						
1.9	Sving – rate 1 – til HDG	1						
1.10	Sving – rate 1 – antall grader	1						
1.11	Flyging med forskjellig flygefart	1						
1.12	Stigning – konst. flygefart var. motorsetting	1						
1.13	Glidning – konst. flygefart/var. motorsetting	1						
1.14	Innflyging	2						
1.15	Landing	2						
1.16	Parkering og stopp av motor	2						
1.17	Flyets og flygerens dokumenter	2						
	Forberedelse til leksjon	1						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:

Signatur elev:

Leksjon 2 Instrumentflyging – grunnleggende instrumentflyging 2

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:15
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Utilfredsstillende	Svak	God	Meget god
--------------------	--------------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
2.1	Inspeksjon før avgang	3						
2.2	Oppstart	2						
2.3	Taksing – instrumentsjekk	2						
2.4	Motorprøve	2						
2.5	Normal avgang og utflyging	2						
2.6	Horisontal flyging – Høydehold	2						
2.7	Horisontal flyging – Retningskontroll	2						
2.8	Sving – rate 1 – til HDG	2						
2.9	Sving – rate 1 – antall grader	2						
2.10	Flyging med forskjellig flygefart	2						
2.11	Stigning – konst. flygefart/var. motorsetting	2						
2.12	Glidning – konst. flygefart/var. motorsetting	2						
2.13	Stigende og glidende svinger	2						
2.14	Direkte overganger rett frem	2						
2.15	Direkte overganger i sving	2						
2.16	Simulert "radarvector" til finalen	2						
2.17	Landing	2						
2.18	Parkering og stopp av motor	3						
2.19	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	2						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:

Signatur elev:

Leksjon 3 Instrumentflyging – videregående manøvre

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:15
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Utilfredsstillende	Svak	God	Meget god
--------------------	--------------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
3.1	Inspeksjon før avgang	3						
3.2	Oppstart, taksing og motorprøve	3						
3.3	Normal avgang og utflyging	3						
3.4	Horisontal flyging – Høydehold	2						
3.5	Horisontal flyging – Retningskontroll	2						
3.6	Direkte overganger rett frem	2						
3.7	Direkte overganger i sving	2						
3.8	Sakteflyging m/u flaps rett frem	2						
3.9	Sakteflyging m/u flaps i sving	2						
3.10	"Approach to stall" (første indikasjon)	2						
3.11	Uttak fra unormale stillinger	2						
3.12	Simulert "radarvector" til finalen	2						
3.13	Landing	3						
3.14	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	3						
	Sjekkliste og prosedyrer	3						
	Radioprosedyrer	3						
	Utkikk og orienteringsevne	3						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:	Signatur elev:
-----------------------------	-----------------------

Leksjon 5 Nattflygingsrettighet – introduksjon

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:10
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Utilfredsstillende	Svak	God	Meget god
--------------------	--------------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
5.1	Inspeksjon før avgang	2						
5.2	Oppstart	2						
5.3	Taksing – instrumentsjekk	2						
5.4	Motorprøve	2						
5.5	Normal avgang og utflyging	2						
5.6	Horisontal flyging – Høydehold	2						
5.7	Horisontal flyging – Retningskontroll	2						
5.8	Sjekk av kabin for airwork	2						
5.9	Krappe svinger (45°)	2						
5.10	Sakteflyging	2						
5.11	Steilinger	2						
5.11	Uttak fra unormale stillinger	2						
5.12	Innflyging	1						
5.13	Landing	1						
5.14	Avbrutt landing / "Go-around"	1						
5.15	Parkering og stopp av motor	2						
5.16	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	2						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:	
Signatur instruktør:	Signatur elev:

Leksjon 6 Nattplygingsrettighet – nødprosedyrer og landinger

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1: 10
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Utilfredsstillende	Svak	God	Meget god
--------------------	--------------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
6.1	Inspeksjon før avgang	2						
6.2	Oppstart	2						
6.3	Taksing – instrumentsjekk	2						
6.4	Motorprøve	2						
6.5	Normal avgang	2						
6.6	Motorkutt under utflyging (<i>simultert</i>)	2						
6.7	Horisontal flyging – Høydehold	2						
6.8	Horisontal flyging – Retningskontroll	2						
6.9	Vakuumeil – feil på (<i>AHRS</i>) AI/DG	2						
6.10	Motorstopp – nødlanding underveis	2						
6.11	Elektrisk feil	2						
6.12	Innflyging	2						
6.13	Landing	2						
6.14	Avbrutt landing / "Go-around"	2						
6.15	Parkering og stopp av motor	2						
6.16	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	3						
	Sjekkliste og prosedyrer	2						
	Radioprosedyrer	2						
	Utkikk og orienteringsevne	2						

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:

Signatur instruktør:

Signatur elev:

Leksjon 8 Nattflygingsrettighet – avsluttende skolesjekk

Det skal flys navigasjonstur på minimum 27 nm (50 km) og gjennomføres 5 avganger og full stopp landinger.

Dato:	Elev:	Planlagt tid: 1:30
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Utilfredsstillende	Svak	God	Meget god
-------------	--------------------	------	-----	-----------

Øvelser		K	D	1	2	3	S	Kommentarer
8.1	Inspeksjon før avgang	3						
8.2	Oppstart	3						
8.3	Taksing – instrumentsjekk	3						
8.4	Motorprøve	3						
8.5	Normal avgang og utflyging	3						
8.6	Høyde og retningskontroll	3						
8.7	Visuell kartnavigasjon	3						
8.8	Radionavigasjon og GNSS (VFR)	2						
8.9	Føring av navigasjonsplan	3						
8.10	Forverring av vær / Alternativ plan	3						
8.11	Innflyging	3						
8.12	Normal landing	3						
8.13	Avbrutt landing / "Go-around"	3						
8.14	Motorstopp ved flyplass	2						
	SOLO 1:00							
8.15	Oppstart og motorprøve	S						
8.16	Normal avgang	S						
8.17	Flyging i landingsrunden	S						
8.18	5 landinger	S						
8.19	Parkering og stopp av motor	3						
8.20	Flyets og flygerens dokumenter	3						
	Forberedelse til leksjon	3						
	Sjekkliste og prosedyrer	3						
	Radioprosedyrer	3						
	Utkikk og orienteringsevne	3						

Progresjonssjekk bestått ☐ Ikke bestått ☐	
Signatur instruktør:	Signatur elev:

Leksjon X-

Dato:	Elev:	Planlagt tid:
Fly:	Instruktør:	Brukt tid:

Progresjon:	Utilfredsstillende	Svak	God	Meget god
--------------------	--------------------	------	-----	-----------

Øvelser	K	D	1	2	3	S	Kommentarer
Forberedelse til leksjon							
Sjekkliste og prosedyrer							
Radioprosedyrer							
Utkikk og orienteringsevne							

Gjenstående øvelser / Øvelser som må trenes mer:	
Signatur instruktør:	Signatur elev:

Tidsoversikt Nattflygingsrettighet

Leksjon	Tid	Dual	Nav	Solo	Solo nav	Instrument
1	1:15	1:15				1:15
2	1:15	1:15				1:15
3	1:15	1:15				1:15
4	1:15	1:15				1:15
	5:00	5:00				5:00
5	1:10	1:10				
6	1:10	1:10				
7	1:10	1:10				
8	1:30	1:00	1:00	0:30		
Total	5:00	4:30	1:00	0:30		

5.0 Progresjon og tilbakemelding

[AMC1 DTO.GEN.230 (a) (7)]

5.1 Krav til flygeferdigheter

Alle øvelser skal bedømmes med en karakter, og ønsket standard er beskrevet som sikker, effektiv og korrekt prosedyre. Programmet er utarbeidet for at eleven gjennom selvstendig øving, under veiledning av instruktøren, skal oppnå to forskjellige ferdighetsnivå:

- Nivå (karakter) 2: Sikker flyging – akseptabel standard for soloflyging.
- Nivå (karakter) 3: Sikker, effektiv og korrekt prosedyre for selvstendig operasjon.

5.2 Karakterskala for bedømmelse av elevens ferdigheter – absolutt

Hver øvelse skal bedømmes med en karakter fra en fem-delt skala bestående av følgende forkortelser: D-1-2-3-S.

Karakteren skal gi en objektiv vurdering av elevens prestasjon eller ferdighetsnivå. Karakter for hver øvelse skal uttrykke i hvilken grad eleven lykkes med å utføre øvelsen, etter at én eller flere forsøk er utført, sett i forhold til en korrekt gjennomføring av øvelsen. Ferdighetskarakteren *skal ikke* settes i forhold til elevens stadium. Det er derfor naturlig at eleven får mange lave karakterer i begynnelsen av utdanningen. Etter hvert som eleven viser progresjon for hver øvelse, vil dette tydelig komme til uttrykk ved høyere karakter.

Klassifisering D: Øvelsen er demonstrert av instruktør, men ikke øvet av eleven.

Karakter 1: Eleven kan ikke gjennomføre øvelsen på sikker måte, og han trenger betydelig assistanse fra instruktøren. Eleven viser tegn på manglende kunnskap om øvelsen eller prosedyren som skal øves.

Karakter 2: Eleven har kontroll og gjennomfører øvelsen på en sikker måte. Noen feil gjøres, men eleven oppdager feilen i tide og korrigerer på korrekt måte. Eleven har nødvendige kunnskaper om øvelsen og prosedyren. Eleven viser en akseptabel standard i forhold til å bli autorisert til å utføre øvelsen *solo*.

Karakter 3: Eleven har full kontroll og gjennomfører øvelsen sikkert, effektivt og korrekt. Enkelte småfeil forekommer, men blir raskt korrigert på korrekt måte. Eleven viser god «airmanship» og har meget gode kunnskaper og oversikt over situasjonen til enhver tid. Dette er den standard som tilsvarer krav ved ferdighetsprøve til PPL(A), og som eleven må kunne demonstrere ved skolesjekk.

Klassifisering S: Eleven skal angi alle øvelser som er utført ved soloflyging ved å avmerke klassifisering S.

Til hver øvelse er det oppført en forventet standard som står oppført i egen kolonne merket «K», dette er forventet karakter for ferdighetsnivået ved elevens stadium.

5.3 Samlet vurdering av elevens progresjon for en flygeleksjon – relativ

Etter hver leksjon skal instruktøren gi en subjektiv totalvurdering av elevens progresjon og prestasjonsnivå sett i forhold til det stadium eleven er i treningsprogrammet, og sett i forhold til andre elever på samme stadium i utdanningen. Eleven skal dermed gis et inntrykk av sitt eget nivå i forhold til andre elever.

UTILFREDSSTILLENDE Eleven viser manglende kunnskaper og ferdigheter i flere av de øvelser som instruktøren forventer at han kan utføre på sikker måte i denne fasen av utdanningen, og progresjonen er ikke tilfredsstillende.

SVAK Eleven virker uforberedt og viser svake kunnskaper om prosedyrer, og har større unøyaktigheter i flyging i forhold til det aktuelle stadiet i utdanningen enn hva som er normal progresjon.

GOD Eleven viser at han/hun har grunnleggende forståelse av aktuelle prosedyrer. Eleven gjennomfører leksjonen med normal progresjon, kontroll og oversikt i forhold til denne fasen i utdanningen.

MEGET GOD Eleven viser at han/hun har kunnskaper og viser ferdigheter over forventet nivå på dette stadiet. Han/hun har meget god kontroll med øvelsene til enhver tid, har god forståelse for situasjoner og kan utføre øvelser på nøyaktig og korrekt måte. Eleven viser meget god oversikt og planlegger flygingen bedre enn forventet av en elev på dette stadiet.

5.4 Progresjonssjekk

Den siste leksjonen i treningsprogrammet er avsluttende skolesjekk.

Utover den siste skolesjekken kan skolesjef kreve ytterligere progresjonssjekker om han/hun ser behovet for det.

5.5 Solosjekk

Leksjon 8 inneholder soloflyging. Instruktøren som gjennomfører leksjon 8 skal forsikre seg om at kandidaten har tilfredsstillende kompetansenivå for å gjennomføre påfølgende soloflyging.

Teoriundervisning skal være gjennomført før soloflyging gjennomføres.

5.6 Avsluttende skolesjekk

Etter at eleven har fullført alle leksjoner med tilfredsstillende ferdighetsnivå skal eleven gjennomføre en avsluttende skolesjekk.

Teoriundervisning skal være gjennomført før avsluttende skolesjekk gjennomføres.

Etter bestått skolesjekk vil flyskolen utstede et bevis for gjennomført treningsprogram til Nattflygingsrettighet med anbefaling om utstedelse av nytt sertifikat med påtegnet rettighet.

Kursbevis finnes i organisasjonshåndboken vedlegg VI.